

Notat



Dato: 25. januar 2010.

Kirkeministeriet
2. Kontor
Dok. nr. 9249/10
Sagsbehandler
Lise M. Hjort Elmquist

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om ændring af lov om begravelse og ligbrænding og lov om folkekirkens økonomi (samarbejde om krematoriedrift mv.) samt cirkulære om kostprisberegning for folkekirkens krematorievirksomhed

Lovforslaget mv. blev sendt i offentlig høring den 27. oktober 2009 med frist for bemærkninger den 27. november 2009.

Lovforslaget blev sendt i høring hos: Samtlige biskopper og stiftsøvrigheder, samtlige stiftsråd, Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks Provsteforening, Kommunernes Landsforening, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Danske Krematoriernes Landsforening, Fagligt Fælles Forbund (3 F), Finansministeriet, Indenrigs- og Socialministeriet, Danske Bedemænd, Landsforeningen Liv og Død samt Arbejdsgruppen vedr. Fælleskrematorium i Ringsted.

Ved høringsfristens udløb var modtaget 22 høringssvar. Høringssvarene fordelte sig således, at der var modtaget høringssvar fra biskoppen over Århus Stift, Fyens Stift, Roskilde Stift og Haderslev Stift (sammen med Haderslev Stiftsråd). Helsingør Stift havde udarbejdet et fælles høringssvar på vegne af Haderslev Stift, Ribe Stift, Fyens Stift, Københavns Stift, Viborg Stift, Lolland-Falsters Stift, Aalborg Stift og Helsingør Stift (Roskilde Stift og Helsingør Stiftsråd tilsluttede sig desuden dette høringssvar).

Der var desuden modtaget høringssvar fra Landsforeningen af Menighedsråd, Danmarks Provsteforening, Danske Krematoriernes Landsforening (Lyngby-Taarbæk Kommune tilsluttede sig dette høringssvar), Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Fagligt Fælles Forbund, Kommunernes Landsforening, Roskilde Stiftsråd, Helsingør Stiftsråd, Århus Stiftsråd, Lolland-Falsters Stiftsråd, Gladsaxe-Herlev Provstiudvalg, Roskilde Domprovstiudvalg, Horsens Provstiudvalg, Struer Provstiudvalg, Glostrup Sogns Menighedsråd, Lyngby-Taarbæk Kommune samt Arbejdsgruppen vedr. Fælleskrematorium i Ringsted.

Lovforslaget har givet anledning til følgende bemærkninger

Generelt

Fagligt Fælles Forbund og Fyens Stift har ingen bemærkninger til lovforslaget.

Landsforeningen af Menighedsråd tilslutter sig lovforslaget generelt og bemærker, at krematorievirksomheden ikke nødvendigvis skal overgå til fuld takstfinansiering, da provstierne fortsat kan give direkte tilskud fra de kirkelige ligningsmidler. Landsforeningen hilser velkommen, at der åbnes mulig-



hed for, at de enkelte krematorier kan indgå i frivilligt samarbejde med henblik på optimering af krematoriedriften. Landsforeningen tilslutter sig desuden forslaget om, at der skal gælde ensartede regler for beregning af kremeringstaksterne.

Kommunernes Landsforening bifalder ligeledes lovforslaget generelt og bemærker, at det imødekommer de indvendinger, foreningen havde sidste gang, lovforslaget var i høring. Kommunernes Landsforening bemærker i øvrigt, at det er hensigtsmæssigt, at der skabes mulighed for, at krematorierne fremover kan indgå samarbejder med hinanden. Danmarks Provsteforening og Roskilde Stiftsråd fremfører ligeledes dette synspunkt.

Lyngby-Taarbæk Kommune meddeler, at man først vil kunne behandle lovforslaget politisk i Teknisk Udvalg i det nye år. Kommunen meddeler derfor, at man tager forbehold for eventuelle synspunkter efter den politiske behandling af sagen.

Foreningen af Danske Kirkegårdsledere udtrykker generelt stor skuffelse over lovforslaget og finder, at det er meget uheldigt, at anbefalingerne fra krematoriarbejdsgruppen kun i meget ringe grad er fulgt. Gladsaxe-Herlev Provstiudvalg og Struer Provstiudvalg udtrykker i forlængelse heraf utilfredshed med, at krematorievirksomhed med lovforslaget ikke skal "hvile i sig selv".

Glostrup Sogns Menighedsråd anfører, at menighedsrådet opfatter lovforslaget som udtryk for en centralisering på området, som vil tilsidesætte menighedsrådenes ansvarsområde. Menighedsrådet er derfor utilfreds med, at de enkelte menighedsråd, som administrerer krematorier, ikke er anført som høringsparter.

Århus Stift bemærker, at i det omfang folkekirken varetager opgaven med at udøve krematoriedrift, bør krematorierne være beliggende på kirkegårdene for at sikre en sammenhæng med folkekirkens øvrige opgaver i forbindelse med begravelse og bisættelse.

Kirkeministeriets overvejelser:

Ministeriet finder ikke som foreslået af krematoriarbejdsgruppen, at det skal være et krav, at krematorievirksomheden skal overgå til fuld takstfinansiering og dermed "hvile i sig selv", således at krematorierne ikke kan modtage direkte støtte via ligningsmidlerne. Baggrunden herfor er bl.a., at det må være en lokal beslutning, om man vil støtte krematoriedrift samt det forhold, at krematoriedrift må anses for en myndighedsopgave, som det er naturligt, at folkekirken kan understøtte.

Kirkeministeriet er ikke enig i, at der med lovforslaget sker en centralisering af krematorieområdet. Lovforslaget ændrer således ikke ved, at det er de enkelte menighedsråd, som er ejer af krematoriet, og derved har den fulde kompetence i forhold til spørgsmål vedrørende krematoriets drift. Muligheden for at indgå samarbejdsaftaler og oprette interessentskaber er alene et



tilbud til de enkelte menighedsråd. Det står således fortsat det enkelte krematorium frit for at fortsætte driften som hidtil.

Ministeriet finder ikke grundlag for at lovgive om krematoriernes beliggenhed. Krematorier er hidtil alene oprettet på baggrund af lokale initiativer, og det må derfor også være op til en lokal beslutning at bestemme, hvor krematorier mest hensigtsmæssigt opføres.

Bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 1 (§ 4 a i lov om begravelse og ligbrænding)

I det fælles hørings svar fra Helsingør Stift samt i hørings svarene fra Roskilde Stift, Århus Stift, Århus Stiftsråd, Horsens Provstiudvalg, Struer Provstiudvalg, Landsforeningen af Menighedsråd, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Danske Krematoriers Landsforening og Arbejdsgruppen vedrørende Fælleskrematoriet for Sjælland og Lolland-Falster bemærkes det, at lovforslaget bør ændres, således at krematoriesamarbejder også kan foregå over stiftsgrænserne. Det foreslås derfor, at ordene ”inden for et stift” i lovforslagets § 1, nr. 1 udgår. Det fremgår af flere hørings svar, at baggrunden for denne anbefaling er, at der er aktuelle planer om økonomisk og miljømæssigt fordelagtige krematoriesamarbejder over stiftsgrænser, herunder samarbejde om planer om opførelse af et nyt krematorium i stedet for eksisterende krematorier - også i nabostifter.

Kirkeministeriets overvejelser:

Kirkeministeriet er opmærksom på, at der pågår drøftelser om mulige samarbejder på tværs af stiftsgrænser mellem eksisterende krematorier. Ministeriet vil gerne understøtte sådanne samarbejder og er derfor indstillet på at ændre lovforslaget i overensstemmelse med den i hørings svarene fremkomne anbefaling, således at samarbejde kan ske på tværs af stiftsgrænser.

Det foreslås i det fælles hørings svar fra Helsingør Stift samt i hørings svarene fra Århus Stift, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere og Arbejdsgruppen vedrørende Fælleskrematoriet for Sjælland og Lolland-Falster, at provstiudvalg – i lighed med menighedsråd uden eget krematorium - skal have mulighed for at deltage i interessentskaber vedrørende krematoriedrift.

I forlængelse heraf foreslår Roskilde Stiftsråd, at alle provstier, som yder tilskud til driften af et krematoriesamarbejde, skal repræsenteres i et tilsvarende omfang i bestyrelsen for interessentskabet, så disse provstier derved også får indflydelse på interessentskabets drift.

Kirkeministeriets overvejelser:

Kirkeministeriet lægger vægt på, at indgåelse af samarbejder på krematorieområdet skal ske på frivillig basis på baggrund af lokale initiativer. Såfremt



det herefter lokalt måtte være et ønske, at også provstiudvalg skal kunne indgå i et sådant samarbejde, synes det umiddelbart i overensstemmelse med dette udgangspunkt at tillade denne mulighed. På trods heraf kan ministeriet ikke tilslutte sig forslaget, idet provstiudvalget er tilsynsmyndighed for menighedsrådene. Det vil derfor efter ministeriets opfattelse være problematisk i forhold til provstiudvalgenes økonomiske tilsynsopgave, hvis de selv er deltagere i interessentskabet (eller blot får sæde i bestyrelsen) og derved får en selvstændig økonomisk interesse i selskabets drift. Dernæst ville provstiudvalgs eventuelle deltagelse i interessentskaber i øvrigt være et opgør med det nuværende regelværk på det folkekirkelige område, hvorefter det er menighedsrådene, som er ejere, mens provstiudvalgene alene er bevilligende myndigheder.

Roskilde Stiftsråd ønsker, at det sikres, at der ikke med eventuelt kommende fælleskrematorier kommer områder, hvor man får urimeligt langt til et krematorium, da det vil øge prisen for transport og samtidig påvirke CO2 regnskabet i en negativ retning.

Landsforeningen af Menighedsråd ønsker, at der i forbindelse med muligheden for færre og større krematorier fastsættes etiske retningslinjer for transporten af kister over længere afstande – herunder særligt antallet af kister.

Kirkeministeriets overvejelser:

Hidtil er alle landets krematorier etableret på grundlag af lokale initiativer og behov. Der har således på intet tidspunkt været tale om en samlet organisering af krematorievirksomhed på landsplan. Idet krematoriedrift således ikke har været organiseret på landsplan, har det heller ikke været lovreguleret, hvor der skal være krematorier. Ministeriet finder ikke grundlag for at ændre denne ordning, hvorefter krematorier oprettes på grundlag af lokale behov. Det er i øvrigt ministeriets opfattelse, at bestemmelsen i lovforslagets § 2, nr. 1, hvorefter der kan ydes tilskud til krematoriedrift i og uden for det enkelte provsti, vil bevirke, at der fortsat vil være krematorier i de fleste lokalområder.

For så vidt angår spørgsmålet om fastsættelse af etiske retningslinjer for transport med kister, finder ministeriet ikke på nuværende tidspunkt grundlag eller behov herfor, men spørgsmålet kan naturligt drøftes blandt de folkekirkelige parter, når der kommer et passende beslutningsgrundlag som følge af erfaringerne med loven.

Bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 1 (§ 17 g, stk. 7, i lov om folkekirkens økonomi)



Roskilde Domprovstiudvalg finder det betænkeligt, at det med lovforslaget bliver muligt at yde tilskud til krematoriedrift for de enkelte provstier, uden at dette alene følger den enkelte afdøde.

Struer Provstiudvalg finder, at alle provstier indenfor et krematoriums geografiske område skal være forpligtet til at yde tilskud til krematoriet, da nogle provstier eller kan nyde godt af krematoriet uden at bidrage.

Kirkeministeriets overvejelser:

Baggrunden for, at Kirkeministeriet finder det hensigtsmæssigt, at provstier får mulighed for at yde tilskud til driften af krematorier i og uden for provstiet, er, at det derigennem skal være muligt at fastholde grundlaget for den eksisterende krematoriedrift. Da kremering af borgere må opfattes som en myndighedsopgave, er det ministeriets opfattelse, at de enkelte provstier kan have en interesse i, at provstiets borgere kan blive kremeret i området. Det er derfor naturligt, at det er selve krematoriedriften og ikke den enkelte afdøde, som provstierne kan yde tilskud til.

Det er ministeriets opfattelse, at det skal være frivilligt for de enkelte provstier, om de ønsker at bidrage til driften af et krematorium og derved bidrage til opretholdelsen af krematoriets fortsatte drift.

Landsforeningen af Menighedsråd finder det problematisk, at et krematorium som modtager tilskud fra provstier, vil kunne afregne til priser, der er lavere end krematorier, der ikke får tilskud. Landsforeningen erkender dog, at dette også er tilfældet i henhold til de gældende regler.

Kirkeministeriets overvejelser:

Som nævnt er alle krematorier hidtil oprettet på lokalt initiativ på baggrund af lokale behov. Det er derfor ministeriets opfattelse, at det også fremover må bero på en lokal beslutning, hvorvidt provstierne vil yde støtte til kremering.

Bemærkninger til lovforslaget § 3 (lovforslagets ikrafttræden)

Roskilde Stift, Foreningen af Danske Kirkegårdsledere, Danske Krematoriernes Landsforening og Arbejdsgruppen vedrørende Fælleskrematoriet for Sjælland og Lolland-Falster anbefaler i sine høringssvar, at loven bør træde i kraft hurtigst muligt af hensyn til de samarbejdsprojekter, som allerede er iværksat lokalt.

Kirkeministeriets overvejelser:

Kirkeministeriet har forståelse for de fremsatte synspunkter. Idet lovforslaget dog først kan fremsættes i Folketinget januar 2010, er en meget tidligere



| ikrafttrædelsesdato næppe realistisk af hensyn til processen i Folketinget.
Ministeriet vil imidlertid ændre lovforslagets ikrafttrædelsesdato til 15. juni
2010.